

Länsstyrelsen
Kalmar län

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Böda backar SE0330120

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arters utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0330120 Böda backar

Kommun: Borgholm

Områdets totala areal: 179,4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2015-10-15

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-14

Markägarförhållanden:

Statligt

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

2180 - Trädklädda dyner

6410 - Fuktängar

9010 - Taiga

9020 - Nordlig ädellövskog

9080 - Lövsumpskog

9130 - Näringsrik bokskog

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området är det prioriterade värdet bevarandet och utveckling av skogsnaturtypen taiga som har en unik karaktär då beståndet växer i en dynamik

präglad av sanddynmiljö.

Motivering: det är en naturskogsartad talldynskog i dess naturliga tillstånd med de strukturer, funktioner, djur- och växtarter som hör till denna naturtyp.

Prioriterade åtgärder:

- att vidta aktiva åtgärder för skapande av död ved bör läggas till och därmed förbättra förutsättningarna till ett mer naturskogslikt tillstånd i beståndet.
- främmande trädslag ska röjas bort. Arter som sprider sig prioriteras i detta avseende.
- möjlighet att hugga fram äldre vidkroniga ädellövträd.

Beskrivning av området

Natura-2000 området Böda backar är beläget på norra Öland, på ömse sidor om väg 136 norr om Böda samhälle. Gränserna för Natura 2000-området är numera justerade så att de sammanfaller helt med naturreservatet med samma namn.

Böda backar är till övervägande delen bevuxet med äldre barrskogar. Strax väster av landsvägen och österut överlagras berggrunden av flygsand. Området utgör den västra begränsningen för Bödabuktens dyn- och flygsandfält och mycket markerade dyner förekommer inom hela området. Mellan dynerna är marken ofta försumpad och där förekommer små avlånga kärr. Parallellt med väg 136 löper ett tydligt markerat dynsystem bevuxen med tallskog av ljung-kråkbär-ristyp. Skogen är gammal, grov och luckig och utgör första generationen med slutna skog efter att dynerna avsattes. Sammantaget hyser området höga naturvärden, med vegetationstyper från fattiga ristyper till rika barr-, bland-, och ädellövskogar ofta med stor trädslagsblandning. Skogen är ofta luckig och grova träd och död ved förekommer i stora delar av området. Höga värden finns knutna till den äldre barrskogen och till det stora inslaget av ek och andra lövträd.

I området finns en mycket värdefull svamp- och lavflora med flera arter som indikerar äldre barrskog på kalkrika marker. Laven trådöga (*Byssoloma marginatum*) har här sin enda aktuella förekomst i landet. Arten är beroende av hög och jämn luftfuktighet och är på denna lokal funnen på ek i barrblandskog. Tidigare har även ringlav och trådbrosklav noterats i området vilka indikerar hög luftfuktighet och stabila förhållanden men det är möjligt att de numera är utgångna här. Förekomsten av gamla och grova träd, lågor, död ved och inslag av löv gör att området har goda förutsättningar att hysa fler hotade, sårbara och missgynnade växt- och djurarter än vad som idag är känt. Inte minst gäller detta vedlevande insekter, där kunskapen om vad som finns i området är bristfällig.

Området är av riksintresse för naturvärden och berör i den västra delen delvis ett område med rika fornlämningsmiljöer av riksintresse för kulturmiljövården.

Vad kan påverka negativt

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är Länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsstyrelsen.

Följer man som enskild de allmänna hänsynsregler som läggs fast i vår lagstiftning (t.ex.

miljöbalken och skogsvårdslagen) så har man fullgjort även sina grundläggande krav på hänsyn till Natura 2000-området.

Specifika problem för områdets naturtyper och arter

- Delar av området har mycket homogena och relativt unga bestånd och det råder brist på viktiga strukturer såsom död ved och gamla solbelysta träd.
- Främmande trädslag har planterats i området och vissa arter sprider sig och riskerar att konkurrera med de inhemska trädslagen.

Verksamheter och företeelser som generellt kan påverka naturtyperna och arterna negativt

- Igenväxning i fält- och buskskikt.
- Storskalig avverkning av kringliggande skogsområden kan leda till att Natura 2000- området isoleras från andra områden med likvärdiga naturvärden, vilket minskar spridningsmöjligheten för växter och djur knutna till olika skogsmiljöer. Isolering försämrar Natura 2000- nätverket och kan på lång sikt leda till att redan hotade arter försvinner p.g.a. t.ex. minskad genetisk variation. (Avverkning av skog utanför Natura 2000- områden är inte förbjuden, men det är samtidigt viktigt att allmän hänsyn tas till skogsmiljöer med höga naturvärden även utanför Natura 2000-områdena.)
- Exploatering för samhällsbyggande av olika former.
- Minskad lövandel, minskad medelålder och mera homogena trädbestånd missgynnar en typisk art som spillkråkan.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

- Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området.
- Natura 2000-området är naturreservat (Böda backar) och skyddas enligt 7 kap 4-8 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras bl.a. naturvårdsförvaltningen, allmänhetens fri- och skyldigheter samt markägarens/nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång.

Förslag till bevarandeåtgärder för Böda backar:

- Utöver fastlagd skötselplan (fastställd 2000-06-21) med dess bevarandeåtgärder som bör följas. (Exempelvis skall främmande trädslag som föryngrar sig i området röjas eller gallras bort, möjligheten att lägga igen diken och återskapa en naturligare vattenregim utredas, m.m.).
- Aktiva åtgärder för skapande av död ved bör läggas till i skötselplanen och därmed förbättra förutsättningarna till ett mer naturskogslikt tillstånd.
- Även främmande trädslag som inte självföryngrar sig (så som bergtall och diverse ädelgranar) bör röjas bort eller ringbarkas.
- Natura 2000-området berörs av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för fjälltaggvampar. Åtgärdsprogram förordar konkreta och specifika åtgärder för skydd och bevarande av särskilt hotade arter och livsmiljöer. Hänsyn bör tas till dessa och i de fall de ännu ej är färdigställda kan en eventuell revidering av skötselplan/bevarandeplan kan bli aktuell.
- Objektet ligger inom Böda Kronopark där markägaren Sveaskog har inrättat en s.k. ekopark. Naturvårdshänsynen på landskapsnivå i omgivande landskap kommer att prioriteras genom den upprättade ekologiska landskapsplanen för området.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Uppföljningsinsatser för detta Natura 2000-område kommer att framgå av den uppföljningsplan som kommer att tas fram.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**2180 - Trädklädda dyner**

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 72,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Trädklädda, i allmänhet stabila, kustnära sanddyner på skyddade ställen. Naturtypen omfattar både mer eller mindre tät dynskog som är naturligt uppkommen, och seminaturliga skogar som är spontant utvecklade från gamla planteringar (skyddsskog) av i huvudsak tall. Trädbeståndet är välutvecklat och vegetationen hyser typiska skogsarter. Pionjärstadierna är till sin karaktär öppna skogar som i fuktiga sänkor försumpas. Vid Östersjöns nordkust finns pionjärskogar av al och tall. I södra Sverige uppträder en del buskformig ek. Jordmånen är i regel näringsfattig och marken bevuxen med ris, mossor och lavar. Intern dynamik kan uppträda när träd faller. Bete kan förekomma.

Naturtypen utgör ett av de senare stadierna i sanddynssuccessionen och förekommer där sand inte har ackumulerats på länge (primära dyner), men ytor med blottad sand och den småkulliga dyntopografin finns ofta kvar. Ibland kan dynen vandra upp till träden eller skogen, med den följden att trädstammarna delvis täcks av sand och trädkronorna sticker upp ur dynen (sekundära dyner). Merparten av de trädklädda dynerna ligger i området mellan den öppna sandstranden eller dynområdet och den egentliga skogen. Ofta är det fråga om en enda, rätt hög randdyn. Trädskiktet på primära dyner består i allmänhet av låga, glest växande tallar och kan göra ett parklikt intryck. På sekundära dyner påträffas även gråal, björk och andra lövträd. Humusskiktet är tunt och bryts lätt sönder. Kråkbärsris är i regel dominant i fältskiktet som förekommer fläckvis, men också mjölon kan vara dominant. Dessa ristyper bildar ofta runda bestånd som breder ut sig åt sidorna. Mossor och lavar förekommer rikligt.

Naturtypen skiljs från övriga sanddynstyper vid kusten på förekomst av ett utvecklat trädskikt. Trädskiktets krontäckningsgrad är i representativa områden större än 30 % och öppna ytor utan trädskikt högst 0,5 ha stora. I naturtypen ingår även kustnära dynvåtmarker (2190) (med eller utan torvskikt) med en trädkrontäckning som är större än 30 % och som visar tecken på övergång till ett torrare successionsstadium. Trädklädda dyner kan alltså i vissa fall stå på torvmark.

Naturlighetskriterier: Skogen ska antingen vara naturskog eller naturskogsliknande, i vilken även seminaturliga skogar (t.ex. gammal skyddsskog) kan ingå. Den skogliga kontinuiteten är viktig, liksom en för naturtypen naturlig artsammansättning, åldersvariation och förekomst av död ved. Skogen kan uppvisa tecken på påverkan från mänsklig verksamhet, t.ex. plockhuggning och bete, men har inte omfattats av större skogsbruksåtgärder.

Kommentarer

Naturtypen är mycket variationsrik och kan innehålla en mosaik av olika skogstyper av olika fuktighetsgrad och med olika artinnehåll i träd- och buskskiktet. I sydligaste Sverige förekommer ekskog naturligt i vissa sanddynsområden.

Kustzonsgräns: Kustnära sanddyner (2110-2190) är i normalfallet belägna i anslutning till aktiv dynbildning närmare än 5 km från havet och är inte avskilda från kustens dynmiljöer av andra ekosystem. Undantag från denna avgränsning kan göras om geologisk karta, vegetationskarta eller fältinventering visar att ett område bör klassificeras som kustdyn.

Trädklädda dyner utgör det sista stadiet i sanddynssuccessionen och förekommer där sand inte har ackumulerats på länge men ytor med blottad sand och den småkulliga dyntopografin finns ofta kvar. Merparten av de trädklädda dynerna ligger i området mellan den öppna sandstranden

eller dynamrådet och den egentliga sko-gen. Olika ris och gräs dominerar i regel fältskiktet. Mossor och lavar förekommer ofta rikligt. I sydligaste Sverige förekommer lågväxta ekskogar naturligt på dynerna. Denna ekskog, som numera är mycket sällsynt på grund av borthuggning och plantering med tall, har ofta ett något rikare fältskikt än tallklädda dyner.

Trädklädda dyner har företräde framför andra skogstyper. Detta betyder att mark som kan klassificeras som skogstyper räknas som trädklädda dyner om underlaget är sanddyner.

Observera dock att ett område kan klassificeras som trädklädd dyn även om det inte skulle tolkas som skogstyp utanför dynamråden.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen trädklädda dyner (2180)

Arealen ska vara minst 72,9 ha. För naturtypen krävs träd- eller buskvegetation som binder sanden så att sanddynen förblir stabil, men blottad sand skall ändå förekomma. I naturtypen krävs även en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning i trädskiktet, med en naturlig dynamik vilket omfattar störningar, t.ex. stormfällningar, översvämningar, insektsangrepp och brand, liksom förekomst av viktiga substans såsom solbelysta träd, död ved, hålträd och grova barkstrukturer.

Relation död ved till levande ved ska inte understiga 1/5 och den ska förekomma i alla nedbrytningsstadier. Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna naturtypen får ske. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på någon av de hotfaktorer som är aktuella för naturtypen. Exempel på typiska arter är inom gruppen kärllväxter: mjölon, berggrör, ryl, tallört, grönpyrola.

Bevarandetillstånd

Bedömning av tillståndet kan inte göras med känt underlag.

6410 - Fuktängar

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,5 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hävdpräglade fuktängar med blååtäl eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas. Två undertyper finns:

6410 a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. "kalkfuktängen".

6410 b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blååtäl, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet.

Kommentarer

Fuktängar är en vanlig naturtyp i hela Sverige och är starkt varierande beroende på geografisk belägenhet och markens beskaffenhet. Naturtypen är beroende av hävd, antingen genom bete eller slåtter.

Fuktängarna kan vara mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. De har också mycket stor betydelse för fågellivet. Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen fuktängar (6410)

Arealen ska vara minst 0,5 ha. Målet är att fuktängen av typ blååtäl ska förbli öppen tack vare aktiva insatser som hävd och genom kontinuerliga röjningsåtgärder. Naturtypen tillåts inte bli förvuxen med t. ex. vass på grund av ohävd. Fuktängarnas hydrologi ska vara opåverkad.

Negativa indikatorarter (t. ex. jättegröe, grenrör, rörflen, hundäxing, hundkäx, brännässla, örnbräken, kaveldun, sjösäv, krusskräppa, älgört eller åkertistel) får endast förekomma i mycket liten omfattning. Typiska arters populationer får inte minska påtagligt (t. ex. ängsvädd, gökblomster, hirsstarr eller blodrot).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är ovisst.

9010 - Taiga

Areal: 70 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 4,7 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark och innefattar i typfallet produktiv skogsmark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 30-100% och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Små inslag av andra inhemska trädslag kan förekomma. Naturtypen innefattar även brandfält och stormfällningar som då kan innebära en lägre krontäckning.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex.

plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder, huvudsakligen

brand/naturvårdsbränning, i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå om de utgör ett väsentligt värdehöjande komplement.

Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Bevarandemål

Bevarandemål av * taiga (9010)

Arealen skall inte understiga 4,7 ha. Barrskog i sanddynmiljön dominerad av hedtallskog.

Området präglas av naturlig åldersvariation och struktur i trädskiktet. Tallskogen påverkas av fluktuationer i en miljö präglad av dyn- och flyktsand. Större störningar i form av t. ex. insektsangrepp, brand eller genom naturlig störning i sanddynamiken kan leda till att hela eller delar av skogen kan få en annan karaktär under perioder. Förekomsten av substrat i form av exempelvis död ved (särskilt solbelyst sådan) och grova barkstrukturer är en förutsättning för epifytiska lavar och svampar knutna till naturtypen, samt för vedlevande insekters fortlevnad. Populationerna hos de typiska arterna i naturtypen bör således inte minska. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på förändringar i naturtypen.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet går inte att bedöma utifrån befintligt underlag.

9020 - Nordlig ädellövskog

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen är en övergångsform från boreala till nemorala skogstyper och förekommer på mark som är torr-fuktig och relativt näringsrik. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ädellövträd utgör normalt minst 50% av grundytan, men lövdominerad naturskog med ned till 30% ädellöv kan föras till naturtypen. Viktiga komponenter i trädskiktet är ek, alm, ask, lind och lönn. Inget av trädslagen ek, bergesk, avenbok, (var för sig eller tillsammans) eller bok utgör mer än 50% av grundytan.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd, död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Naturtypen har en lång kontinuitet som lövträdbärande mark. Betes- eller slåtterbruk har vanligtvis förekommit men områdena är nu igenvuxna. Delar av naturtypen kan pga. av terrängförhållanden, endast varit marginellt påverkade av bete under lång tid.

Naturtypen är mycket artrik och rödlistade arter av epifytiska kryptogamer, vedlevande insekter, samt marklevande flora och fauna förekommer. Artsammansättningen varierar med skogens slutenhet.

Kommentarer

Naturtypen förekommer i kontinental region samt sydligaste delen av den boreala regionen, d.v.s. inom ädellövskogens utbredningsområde.

I denna naturtyp finner man ofta en stor variation vad gäller trädslag, artstock och struktur. Denna variation kan härröra från tidigare markanvändning eller naturgivna förutsättningar såsom hydrologi och terrängformer. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av en stor åldersfördelning med ett typiskt inslag av gamla träd. Som ett resultat av tidigare markanvändning, hävd och naturliga störningar kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd – det vill säga att den ännu har vissa brister i habitakvaliteten, även om den kan klassas som naturtyp. I gynnsamma fall kännetecknas artstocken av epifyter som är typiska för sena successionsstadier.

I normalfallet utgör de ingående ädellövträden minst 30 % och samtliga lövträd minst 50 % av grundytan. I sena successionsstadier är dessa skogar ofta slutna och täta men kan också vara betydligt glesare till följd av störningar.

Inslaget av trivallövträd kan vara stort till följd av någon form av störning eller tidigare upphörd hävd. I vissa bestånd kan det finnas ett inslag av främmande arter såsom tysklönn.

Graninväxning kan vara betydande och konkurrera med ädellövträd.

Även sådan skog som i basinventeringen klassats som utvecklingsmark (vilket innebär att det kan ta 20-30 år innan det utvecklar några betydande naturvärden) kan uppfylla habitatdefinitionen, om skogen växer på mark med kontinuitet som ädellövskogsmark, samt i anslutning till ädellövbestånd med naturskogskvaliteter och högre skyddsvärde. Ädellövskog är svår att naturtypsbestämma utan fältbesök, och vid tveksamheter bör klassningen kvalitetsäkras i fält.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen nordlig ädellövskog (9020)

Arealen ska vara minst 1,9 ha. I trädskiktet dominerar bok men trädslagsblandningen är stor med ek, alm, lönn, lind, ask, hassel och sälg. I området finns många grova eller mycket grova träd och även en del grova lågor. Småskaliga naturliga processer, som t. ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp, stormfällning, översvämning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Naturliga hydrologi- och grundvattennivåer som skapar markfuktighet och rörligt markvatten ska påverka dynamik och struktur. Ädellövträd ska präglade skogen. Även lövträd ska utgöra ett inslag i området. Krontäckningen ska variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av ädellövträd. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande strukturer/substrat gamla träd, liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar, gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Det ska finnas typiska arter inom naturtypen. Exempel på sådana arter bland gruppen kärleväxter är trolldruva, hässleklocka, tandrot, myskmadra, blåsippan, vätteros, sårläka, storrams. Exempel på mossor förekommande i naturtypen är fällmossa.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänt.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,3 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäckten och i vissa fall även på torvmark av lövkärrstorv/vasstorv. Trädsiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) med undantag av fjällbjörk utgör minst 50% av grundytan. I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädsiktet ofta av klibbal och ibland ask. Längre norrut finns mest gråal och glasbjörk och allra längst i norr även asp. Videarter kan förekomma i både träd- och buskskikt. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex.

plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Framförallt de översilade skogarna kan hysa en mängd rödlistade arter.

Kommentarer

Lövsumpskogarna har sin tyngdpunkt i södra delen av landet och förekommer i boreal och kontinental region. Det är inte uteslutet att utposter kan förekomma i alpin region. Naturtypen består av lövsumpskogar, ofta med inslag av gran, på huvudsakligen översilad eller genomsilad mark. I södra och mellersta delarna av landet dominerar klibbal och ibland ask. Längre norrut finns i stället mest gråal och glasbjörk i trädsiktet, allra längst i norr även asp. Träden står vanligtvis på socklar.

I denna naturtyp finner man ofta en stor variation vad gäller trädslag, artstock och struktur. Denna variation kan härröra från tidigare markanvändning, naturgivna förutsättningar eller den aktiva dynamiken i bestånden. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av ett stort inslag av gamla träd och död ved. Som ett resultat av tidigare markanvändning, naturliga störningar eller andra åtgärder kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd.

Naturtypen består av en fuktig till blöt skog som till vissa delar liknar svämlövskogen och svämädellövskogen, men till skillnad från dessa karakteriseras fältsiktet av typiska sumpväxter beroende på det mer eller mindre permanent höga vattenståndet. Övergången mot björklädd, skogsbevuxen myr kan vara diffus, men generellt är torvtäcket i lövsumpskogen tunt och består då av lövkärr- och vasstorv. Till följd av den fuktiga marken står träden ofta på socklar, särskilt i äldre skog. Tuvbildningen kan vara stark, och vegetationen därför varierande med ris på tuvorna och avsaknad av vegetation i de blötaste delarna. I djup skugga blir fältsiktet glest.

Förutom de dominerande träden kan det finnas ett starkt inslag av gran, viden och brakved, i norr även asp.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen lövsumpskog (9080)

Arealen ska vara minst 1,3 ha. Sumpbjörkskog. Småskaliga naturliga processer, som t. ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp, stormfällning, översvämning ska påverka dynamik och struktur. Naturliga hydrologi- och grundvattennivåer som skapar markfuktighet och rörligt markvatten ska påverka dynamik och struktur. Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongsvist ska påverka dynamik och struktur. Lövträd ska utgöra ett dominerande inslag i hela området. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till dem. Trädsnittet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas rikligt med följande strukturer/substrat: grova träd, liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd, död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar; träd med socklar, träd med hackspettsbohål, träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. De för naturtypen karakteristiska och typiska arterna får inte minska påtagligt. Exempel på typiska arter bland kärlväxter är missne, rankstarr, gullpudra, strandklo, fackelblomster, topplösa, gråvide. Bland mossor är flera arter av vitmossor (släkte Sphagnum) och släktet Plagiomnium typiska för miljön.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänd.

9130 - Näringsrik bokskog

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 6 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på näringsrik, ofta mullrik mark som är torr-frisk. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och bok utgör minst 50% av grundytan. Inslag av andra lövträd, ofta alm, ask, ek och björk kan förekomma. Barrträdsinslag kan förekomma i boreonemoral zon men saknas normalt i nemoral zon.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Områden med stor artrikedom med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas till näringsrik bokskog även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott. Fältskiktet domineras av örter och gräs och har relativt stor förekomst av lundarter. Det är gott om vårblommande arter. Skogar med lång kontinuitet har en väl utvecklad och artrik epifytflora av främst lavar.

Kommentarer

Naturtypen omfattar bokskogar på neutrala, mullrika jordar, ofta brunjordar, med rik örtvegetation. Inslag av andra lövträd, t.ex. alm och ask, kan förekomma. I fältskiktet dominerar vårblommande arter. Den kan vara helt dominerad av bok, men kan också hysa en variation som kan härröra från tidigare markanvändning, naturgivna förutsättningar såsom hydrologi och terrängformer. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av ett stort inslag av gamla träd. Som ett resultat av tidigare markanvändning, naturliga störningar eller andra åtgärder kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd.

I normalfallet utgör boken minst 50 % av grundytan. I vissa bestånd kan det finnas ett stort inslag av invasiva eller främmande arter såsom gran eller tysklönn, men naturtypen identifieras ändå med hjälp av det tydliga inslaget av bok. Inslaget av triviallövträd eller ek kan vara stort till följd av någon form av störning eller tidigare upphörd hävd. I sena successionsstadier är dessa skogar ofta slutna och täta men kan också vara betydligt glesare till följd av störningar. Fältskiktet kan saknas helt eller vara gles och bestå av de karakteristiska arterna. Skillnader i fältskiktet kan förekomma som en följd av varierande topografi och hydrologi och mindre krävande arter kan förekomma.

Även sådan skog som i basinventeringen klassats som utvecklingsmark (vilket innebär att det kan ta 20-30 år innan det utvecklar några större naturskogsvärden) bör anses uppfylla definitionen, om skogen växer på mark med kontinuitet som bokskogsmark, samt i anslutning till bokbestånd med naturskogskvaliteter och högre skyddsvärde.

Bevarandemål

- Arealen näringsrik bokskog ska vara minst 6 ha.
- Kontinuitet av bok och andra lövträd av en varierande ålder, inklusive gamla träd.
- Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik.

- Skogen utsätts för naturliga störningar som exempelvis stormfällning och insektsangrepp.
- Substrat för vedlevande insekter samt vedsvampar, mossor och lavar förekommer rikligt i området. Exempel på viktiga substrat:-Död ved (ex. grenar, torrträd, lågor) av olika träslag och i olika nedbrytningsstadier. - Gamla och grova träd inklusive hålträd.
- Populationerna av de för naturtypen typiska arterna får inte uppvisa någon påtaglig minskning.

Bevarandetillstånd

Boskogen här är planterad men har nu uppnått en ansenlig ålder och uppvisar de strukturer som behövs för att klassas som naturtypen näringsrik boskog. Eftersom den inte är naturlig så är det dock svårt att säga att bevarandetillståndet är fullgott.

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Ekoxen är värmekrävande och förekommer ofta i ekbestånd i sydsluttningar, företrädesvis i gles ädellövskog och i ekhagar. Larven lever på döda rötter av främst ek, men har även hittats på bok, björk, lönn och hassel. Larverna ligger ofta i jorden och gnager på döda rotdelar även på levande träd. Larver har även påträffats under liggande ekstockar och i de underjordiska delarna av gamla stubbar.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten gynnas av betesdrift, slåtter och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som håller trädskiktet glest och luckigt. Rätt typ av hävd ger goda möjligheter för ljuskrävande träd som ek att utvecklas och förnygra sig.

Reproduktion och spridning

Larvutvecklingen tar i normalfallet 5-6 år. Förpuppningen sker under våren i en hönsäggstor kokong. De fullbildade skalbaggar kläcks i mitten av juni och flyger från mitten av juni till början av augusti. Hannarna är tämligen kortlivade, medan honorna kan påträffas till i början av augusti.

Ekoxen är stor och tung, men flyger tämligen väl. Arten uppskattas utan större problem kunna flyga 1 kilometer genom för arten ogästvänlig terräng. Enstaka exemplar har konstaterats flyga 5 kilometer.

Övrigt

Ekoxen är skymnings- och nattaktiv. De vuxna skalbaggar livnär sig på sav och kan samlas i stort antal kring savflöden.

Bevarandemål

1083 Ekoxe *Lucanus cervus*

- Arten ska finnas i ett stabilt eller ökande bestånd i området.
- Artens livsmiljöer som gamla ekar, andra grova ädellövträd samt stubbar ska bibehållas i stabil eller ökande omfattning.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänt.

1166 - Större vattensalamander, Triturus cristatus

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Större vattensalamander leker på våren i små till medelstora, permanenta vattensamlingar, som kan vara gårds- och branddammar, grusgröpar, lertäkter, naturliga kärr, hållkar, avsnörda kustvikar eller skogstjärnar. Det är ovanligt att vattnen är mindre än 10 meter i diameter och grundare än 0,5 meter. Att vattnet är permanent är viktigt för den långa larvutvecklingen. Större vattensalamander är snäv i val av lekmiljö. Ofta finner man den i dammar utan att reproduktion förekommer där. Dessa lokaler verkar endast användas som tillfälliga rastlokaler. Lekvattnen bör vara fisk- och kräftfria eftersom larverna är utsatta för en kraftig predation från dessa djurgrupper. Frånvaron av fisk innebär också att det finns ett rikt utbud av lämplig föda (evertebrater). Flertalet av de svenska lekvattnen har hög mångfald av ryggradslösa djur och ofta även av vattenväxter som t.ex. olika arter av förgätmigej, *Myosotis* spp., nate, *Potamogeton* spp., och igelknopp, *Sparganium* spp. Lekvattnen bör vara solbelysta så att de blir isfria tidigt på våren och håller en hög temperatur långt in på hösten. Svala och skuggade vatten med låga pH-värden (under 5,0) eller höga koncentrationer av kväve (över 0,13 mg nitrat/l; över 0,25 mg ammonium/l) tycks undvikas i reproduktionssammanhang. I bland annat Värmlands skogsbygder förekommer arten i dystrofa tjärnar som delvis omges av vitnossegungfly samt äldre grandominerad skog med lövinslag.

Med undantag för lek- och larvperioden lever större vattensalamander på land, där den tycks ha mycket specifika val av miljö. Djuren håller till under murkna träd-stammar och stubbar, i smågnagargångar, under mossb eklädda stenar och i blockterräng, vanligen i fuktig huvudsakligen lövdominerad skog, men påträffas sällsynt även på öppen mark som t.ex. i fuktiga hagar med högvuxet gräs eller på vägar under vandring.

Önskvärd naturlig stress och störning

Störningsregimer som innebär att vegetationen hålls öppen och fri från träd och högvuxna buskar i omedelbar anslutning till leklokaler är positivt så länge som störningsregimen inte inverkar negativt på vattenkvaliteten.

Reproduktion och spridning

Radiosändarstudier i Sverige och Frankrike har visat att djuren tycks vara mycket selektiva i val av landmiljö samt att de har långt mindre hemområden än tidigare antaganden och att de inte vandrar så långt från sin hemdamm som man tidigare trott. En majoritet av individerna i en population tycks vandra endast 10–100 meter från det småvattnet de reproducerar sig i. Vandringen sker under förutsättning att lämpliga landmiljöer finns inom detta avstånd.

Bevarandemål

1166 Större vattensalamander (*Triturus cristatus*) ska föryngra sig i området och fortleva i livskraftiga populationer. Livsmiljöerna för större vattensalamander ska bibehållas eller öka. Antalet lekvatten för större vattensalamander ska bibehållas eller öka.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är ovisst (endast enstaka våtmark finns i området, vilket försvårar möjlighet till spridning)

Dokumentation

Artdatabanken. Faktablad för rödlistade arter. www.artdatabanken.se

Böda kronopark. Naturinventering Länsstyrelsen i Kalmar län. Meddelande 1981:04

Forslund, M (red). 2001. Natur och kultur på Öland. Naturvårdsprogram för Kalmar län.

Länsstyrelsen i Kalmar län.

Hylander, K., 1993. Våtmarksinventering av Öland. Länsstyrelsen i Kalmar län. Meddelande 1994:3.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Naturvårdens riksintressen, Öland. Meddelande 1989:14.

Uppdaterade versioner finns på Länsstyrelsens hemsida. www.lansstyrelsen.se/kalmar

Länsstyrelsen i Kalmar län Beslut och skötselplan för naturreservatet Böda backar, Borgholms kommun, fastställt 2000-06-21.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket. Sveriges Natura 2000-områden.

Nyckelbiotopsinventeringen finns på Skogsstyrelsens hemsida. www.skogsstyrelsen.se

Sumpskogsinventeringen finns på Skogsvårdsstyrelsens hemsida. www.skogsvardsstyrelsen.se

Bilagor

Förteckning över rödlistade arter påträffade i området

Objektskarta

Karta över Natura 2000-habitat i objektet

SvensktNamn	VetenskapligtNamn	RedListCategory
GROD och KRÄLDJUR		
långbensgroda*	<i>Rana dalmatina</i>	VU
KÄRLVÄXTER		
knärot	<i>Goodyera repens</i>	NT
ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
backklöver	<i>Trifolium montanum</i>	NT
LAVAR		
trådbrosklav	<i>Ramalina thrausta</i>	EN
ringlav	<i>Evernia divaricata</i>	VU
trådöga	<i>Byssoloma marginatum</i>	CR
kortskaftad ärgspik	<i>Microcalicium ahlneri</i>	NT
stiftkvistlav	<i>Fellhaneropsis vezdae</i>	EN
SKALBAGGAR		
större sågsvarbagger	<i>Uloma culinaris</i>	NT
taggbock	<i>Prionus coriarius</i>	NT
	<i>Dryophthorus corticalis</i>	VU
	<i>Uloma rufa</i>	NT
	<i>Stereocorynes truncorum</i>	VU
	<i>Phloeophagus lignarius</i>	NT
STEKLAR		
klinttapetserarbi	<i>Megachile pyrenaea</i>	VU
STORSVAMPAR		
gropticka	<i>Oligoporus guttulatus</i>	NT
motaggsvamp	<i>Sarcodon squamosus</i>	NT
spinnfingersvamp	<i>Lentaria byssiseda</i>	NT
fyrflikig jordstjärna	<i>Geastrum quadrifidum</i>	NT
kopparspindling	<i>Cortinarius cupreorufus</i>	VU
blåfotad taggsvamp*	<i>Sarcodon glaucopus s. lat.</i>	
arommusseron	<i>Lepista densifolia</i>	NT
lakritsmusseron	<i>Tricholoma apium</i>	VU
vit vedfingersvamp	<i>Lentaria epichnoa</i>	NT
granrotspindling	<i>Cortinarius fraudulosus</i>	VU
bittermusseron	<i>Leucopaxillus gentianeus</i>	NT
blekspindling	<i>Cortinarius caesiostramineus</i>	NT

* =Åtgärdsprogram för arten finns/planeras

Rödlistekategorier:

RE - Försvunnen

CR - Akut hotad

EN - Starkt hotad

VU - Sårbar

NT - Missgynnad

DD - Kunskapsbrist

St. Mossen

Skogsbyn

Rosendal

Förehist.
husgrunder

Boda backars
naturreservat

Golfbana

Boda sand

Fagerum

Boda

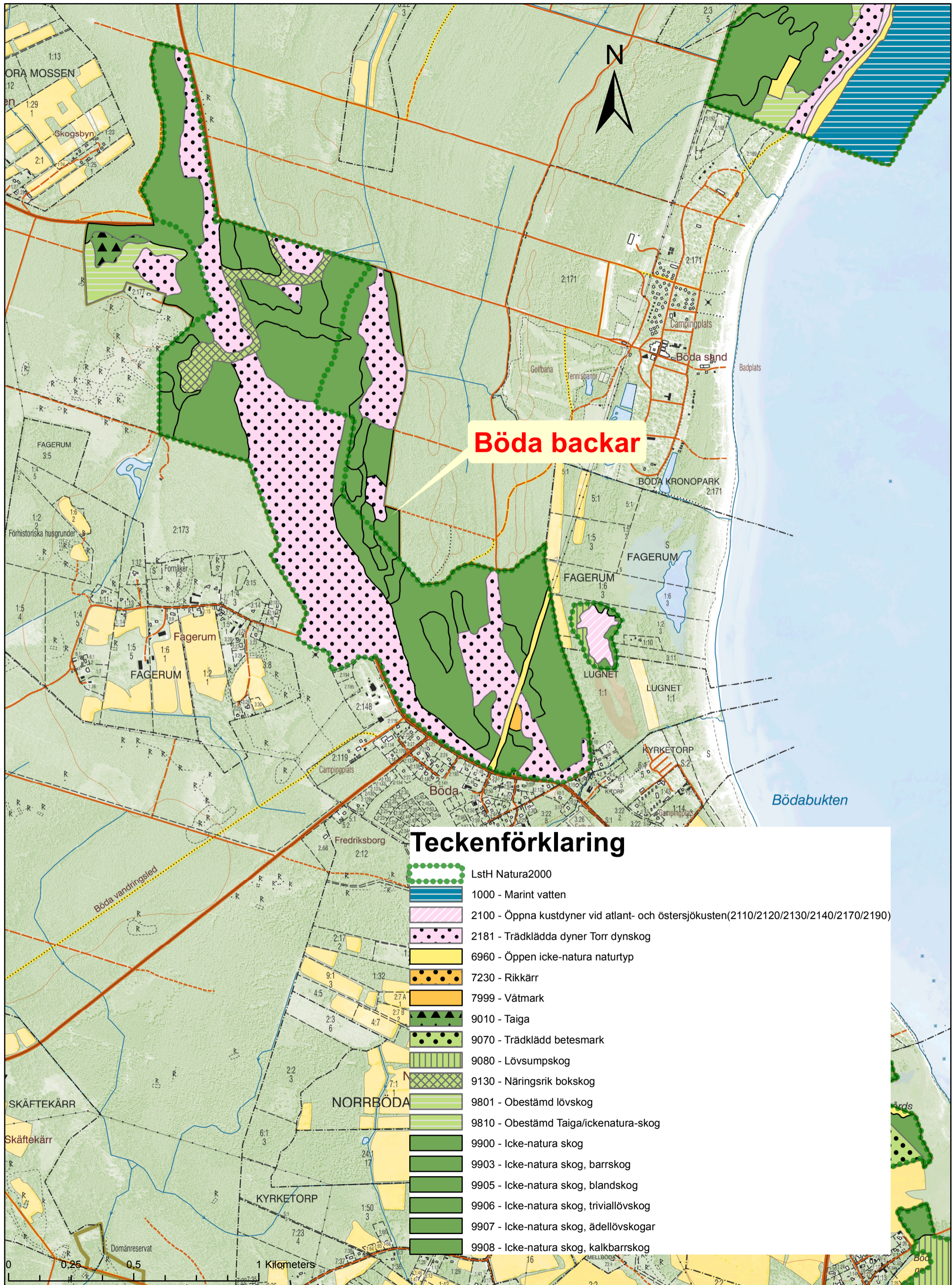
Lugnet

Fredriksborg

Natura 2000

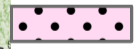
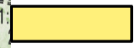

0 0,5 1 2 Km

Natura 2000- habitat i objektet Böda backar SE0330120

Böda backar

Teckenförklaring

- LstH Natura2000
- 1000 - Marint vatten
- 2100 - Öppna kustdyner vid atlant- och östersjökusten(2110/2120/2130/2140/2170/2190)
- 2181 - Trädklädda dyner Torr dynskog
- 6960 - Öppen icke-natura naturtyp
- 7230 - Rikkärr
- 7999 - Våtmark
- 9010 - Taiga
- 9070 - Trädklädd betesmark
- 9080 - Lövsumpskog
- 9130 - Näringsrik bokskog
- 9801 - Obestämd lövskog
- 9810 - Obestämd Taiga/ickenatura-skog
- 9900 - Icke-natura skog
- 9903 - Icke-natura skog, barrskog
- 9905 - Icke-natura skog, blandskog
- 9906 - Icke-natura skog, trivallövskog
- 9907 - Icke-natura skog, ädellövskogar
- 9908 - Icke-natura skog, kalkbarrskog